
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2010:11

Mission och evangelisering

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2010:14 om återevangelisering av Sverige samt motion 2010:63 med rubriken dags för mission. I motion 2010:14 vill motionären att en plan ska föreslås för återevangelisering av Sverige. I motion 2010:63 föreslår motionärerna att ett studiearbete, där innebörden i missionsuppgiften klagas, ska initieras i stift och församlingar. Där föreslås också att faktorer som påverkar huruvida församlingar har ett växande eller förtvinande gudstjänstliv ska kartläggas samt att Kyrkomötet ska ta hjälp i arbetet av väckelse- och förnyelserörelser som verkar inom Svenska kyrkan.

Utskottet menar att mission ingår i församlingens grundläggande uppgift och att planer för arbetet måste formuleras i varje församling. Vidare menar utskottet att det är viktigt att fundera kring vilka faktorer som ger ett växande församlingsliv, men att detta inte är Kyrkomötets uppgift att besluta om. Mot bakgrund av detta föreslås båda motionerna avslås i sin helhet.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:14.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:63 punkt 1.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:63 punkt 2.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:63 punkt 3.

Motionernas förslag

Motion 2010:14 av Dan Sarkar, Återevangelisering av Sverige

Kyrkomötet beslutar att uppdraga till Kyrkostyrelsen att föreslå en plan för återevangelisering av Sverige.

Motion 2010:63 av Kjell Petersson och Dag Sandahl, Dags för mission i Sverige

1. Kyrkomötet beslutar att uppdraga till Kyrkostyrelsen att initiera ett studiearbete i stift och församlingar där innebörden i det missionsuppdrag som Svenska kyrkan har klagas. Utgångspunkten för studierna bör vara Jesu missionsbefallning i Matteus 28:16-20,
2. Kyrkomötet beslutar att uppdraga till Kyrkostyrelsen att kartlägga vilka faktorer som gör att vissa församlingar har ett växande gudstjänstliv, medan andra tycks förtvina,
3. Kyrkomötet beslutar att uppdraga till Kyrkostyrelsen att be om hjälp i detta arbete av de väckelse- och förnyelserörelser som verkar i och inom Svenska

kyrkan: EFS, ELM-Bibeltrogna vänner, Kyrkliga förbundet, arbetsgemenskapen Kyrklig förnyelse, OAS-rörelsen, fridsförbunden inom den laestadianska väckelsen m.fl.

Bakgrund

Motionären bakom motion 14 menar att Svenska kyrkan inte kan fortsätta att defensivt se hur kontaktytorna mellan Svenska kyrkan och människorna minskas, utan menar att tankemönstret måste brytas och att kyrkan måste tänka offensivt, nytt och strategiskt i en tid som innebär en missionssituation.

Även motionärerna bakom motion 63 pekar på det minskande medlemstalet och det låga gudstjänstdeltagandet, och lyfter fram att missionsuppgiften i Sverige är större nu än på 1100-talet. Motionärerna menar att församlingarna på nytt måste ta till sig Jesu uppdrag och hjälpa människor till dop, tro och gudstjänst, vilket också innebär aktiv mission.

Begreppen mission och evangelisation

I motionerna används begreppen "mission" respektive "evangelisation". Tidigare gjordes ofta en uppdelning mellan "mission", som var riktad till avlägsna, icke-kristna länder och "evangelisation", som var riktad till det egna kristna landet.

Denna skillnad har allt mer mist sitt berättigande (SOU 1997:41 *Rättslig reglering*, sid 181ff). Missionen kan inte begränsas territoriellt och inrymmer evangelisationen.

En omfattande bakgrundsbeskrivning kring mission och evangelisation finns i ekumenikutskottets betänkande 2008:8, liksom i organisationsutskottets betänkande 2005:4.

I ekumenikutskottets text kan man läsa om begreppet mission som en dimension av församlingens grundläggande uppgift. Utskottet citerar ur kyrkoordningen:

Kallelsen att föra ut evangelium är given åt hela Guds folk. Alla i kyrkan är lemmar i en och samma kropp. Dopet är den grundläggande vigningen till tjänst i kyrkan och ger delaktighet i kyrkans gemensamma uppdrag.

Ekumenikutskottet skriver också:

Genom kyrkoordningens formulering kan vi nu använda begreppet mission både för det som församlingen gestaltar i mötet med människor i den lokala kontexten och i samarbetet i den världsvida kyrkan. Det har lett till ett intensivt samtal på församlingsnivå om hur man inom ramen för församlingsinstruktionen och i andra sammanhang ska uppfatta och förstå begreppet mission. Detta samtal om Svenska kyrkans syn på mission pågår.

Tidigare behandling i Kyrkomötet

Frågan om evangelisation och mission har behandlats tidigare, bland annat i kyrkolivsutskottets betänkande 2003:12 *Ökad satsning på evangelisation och kommunikation inom kyrkan*. Utskottet skriver i sina överväganden:

Utskottet vill /.../ starkt framhäva att det i vår tid kan göras mycket för att Jesus Kristus skall bli känd, trodd och älskad. Det finns en stark känsla av otillräcklighet i kyrkans arbete när så många människor i vårt land lever utan att ha fått lära känna Jesus Kristus. Utskottet ser allvarligt på att en växande del av vårt lands befolkning

inte nåtts av det kristna evangeliets befriande och upprättande kraft. Det finns dock många som strävar efter att fullfölja kallelsen att sprida det kristna budskapet.

/.../

På alla nivåer inom Svenska kyrkan sker ett omfattande och ofta hängivet arbete med syftet att göra Jesus. /.../ Till detta kommer arbete som utförs av inomkyrkliga lekmannarörelser där utskottet vill nämna Evangeliska Fosterlandsstiftelsen och projektet Lekmannaliv.

Nyare metoder har under senare tid prövats i flera församlingars arbete med detta. Utskottet vill särskilt nämna Alpha-metoden, vuxenkatekumenatet, samt olika former av Vuxendialog.

/.../

Utskottet menar att evangelisation i hög grad handlar om kommunikation. Dialogens form är att föredra i stället för proklamation. I detta instämmer utskottet med motionens tankegång, men menar ändå att motionen i alltför hög grad har ett perspektiv som försöker åtgärda detta från nationell nivå. Vägen till ökad evangelisation i vårt land går inte genom kyrkomötesbeslut utan genom att församlingarna, med stöd från stiftens, ökar sin medvetenhet i dessa frågor och bedriver en målinriktad verksamhet i dialogens form.

Med denna motivering föreslogs avslag på motionen, vilket också blev Kyrkomötets beslut.

Ekumenikutskottet skriver i betänkande 2008:8 *Rusta kyrkfolket och andra intresserade för dialog med de (ännu) icke kristna*:

Uppdraget att utarbeta redskap för att fullgöra församlingens grundläggande uppgift är alltså primärt en uppgift för församlingen då dessa ska fungera i den lokala kontext där människor lever tillsammans. Detta understryks av kyrkoordningens beskrivning av församlingen som kyrkans primära enhet (inledningen till andra avdelningen) och därmed den viktigaste pastorala nivån. Begreppen att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission ska färgas av den verklighet som varje församling är satt att leva i. Stiftens och den nationella nivån ska bidra med olika typer av specialkompetens liksom utbildnings- och inspirationsmaterial.

I betänkandet ges en rad exempel på material som getts ut som stöd och inspiration för samtal kring mission. I utskottets överväganden står:

Utskottet menar att det som motionen föreslår är det som varje församling inom Svenska kyrkan arbetar med i uppdraget att utföra den grundläggande uppgiften. Alla församlingar arbetar med olika former av verksamhet för att ge människor möjlighet att finna och fördjupa kristen tro och integrera trons perspektiv i det som är vårt liv som människor. Detta arbete skapar också förutsättningar för att människor på ett respektfullt och öppet sätt ska kunna berätta om sin tro för andra. Det utbildningsmaterial som motionen efterfrågar finns redan i stor mängd och med rik variation när det gäller metod och innehåll. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Uppdrag från Kyrkomötet 2009

Förra årets kyrkomöte beslutade med anledning av motion 2009:62 att uppdraga till Kyrkostyrelsen att planera och genomföra en satsning kring vuxnas väg till tro.

Kyrkolivsutskottet skrev i sina överväganden i 2009:4 *Kristen tro i en ny situation*:

En allt mindre del av den svenska befolkningen har kunskap om Svenska kyrkan och den kristna tron. Detta innebär nya utmaningar för Svenska kyrkan att möta sökande människor som vill reflektera kring tros- och livsfrågor. Samtidigt konstaterar utskottet att det finns olika rörelser och metoder inom Svenska kyrkan som stödjer vuxnas väg till tro. Mer kan och behöver göras när det gäller utvecklingsarbete på detta område. Det finns dock inte behov av särskilda riktlinjer. Därför föreslår utskottet att Kyrkomötet med anledning av motionen uppdrar till Kyrkostyrelsen att planera och genomföra en satsning kring vuxnas väg till tro.

Den satsning kring vuxnas väg till tro som Kyrkomötet beslutade om har inletts och redovisas i Kyrkostyrelsens skrivelse 2010:2 *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009*:

Kyrkomötet har med anledning av en motion beslutat att ge Kyrkostyrelsen i uppdrag att planera och genomföra en satsning kring vuxnas väg till tro. En inventering av vad som redan gjorts i frågan har inletts. En rapport, *Vuxenkatekumenatet i Svenska kyrkan*, har tagits fram under våren 2010. Ett bokprojekt om levande teologi har påbörjats. Materialet kommer att lanseras vid en stiftsturné under våren 2011. En plan kommer sedan att tas fram för fortsatt beredning av ärendet. Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötet beslutade att bifalla utskottets förslag.

Utskottets överväganden

Återevangelisering av Sverige

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:14.

Utskottet menar att en mycket stor del av arbetet i Svenska kyrkan redan handlar om mission, då det ingår som en del i församlingens grundläggande uppgift. Denna del av uppgiften ska finnas beskriven i varje församlingsinstruktionen, och för det arbetet har stiftens såväl främjande- som tillsynsansvaret.

Utskottet anser det inte bevisat att nuvarande strategi nått vägs ände, utan menar att modeller och metoder för att nå människor hela tiden utvecklas i olika församlingar och sammanhang utifrån en vilja att vara en kyrka där mission ingår som en naturlig del.

Mot bakgrund av detta menar utskottet att det som motionären föreslår inte faller inom Kyrkomötets och Kyrkostyrelsens primära ansvarsområde, utan måste ske i varje församling. Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Dags för mission i Sverige

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:63.

Svenska kyrkan har ett viktigt missionsuppdrag, och utskottet delar motionärernas bild av att det krävs reflektion kring vad uppdraget innebär idag. Utskottet framhåller dock att det finns fler utgångspunkter än missionsbefallningen för denna reflektion och vill nämna exempelvis Emmausvandringen. Utskottet anser att den reflektion som efterfrågas i motionens punkt ett inte kan beslutas av Kyrkomötet, utan ska initieras på -stifts och församlingsnivå.

Vad gäller motionärernas förslag i punkt två tycker utskottet att det är intressant att fundera kring vilka faktorer som ger ett växande gudstjänstliv. Detta ingår redan som en del i arbetet med församlingsinstruktionen, men utskottet tror att ett större delande kring vilka modeller som gett resultat vore till gagn för Svenska kyrkan som helhet. Till viss del finns detta redan tillgängligt via exempelvis Fredrik Modéus bok *Längta efter liv: församlingsväxt i Svenska kyrkan*. Även i *Församlingar mot strömmen*, som getts ut av Kyrkokansliet, finns exempel på församlingar som visar en positiv utveckling i en allmänt negativ trend. Utskottet vill också framhålla att internationella utblickar kan lära Svenska kyrkan mycket, exempelvis evangelisk-lutherska kyrkan i Tanzania och den kristna kyrkan i Kina som växer snabbt. Trots att ämnet är viktigt menar utskottet att inte heller denna uppgift är Kyrkomötets att besluta om.

I motionens punkt tre nämns flera olika rörelser för Kyrkostyrelsen att ta hjälp av i sitt arbete. Utskottet instämmer i att det finns många olika rörelser som verkar inom Svenska kyrkan och som bidrar till arbetet i församlingarna. Utskottet ser dock inget behov av att särskilt specificera vilka som ska bidra i arbetet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår utskottet avslag på motion 63 i alla dess delar.

Uppsala den 30 september 2010

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Carina Etander Rimborg, ordförande

Camilla Sundén, sekreterare

Beslutande: Carina Etander Rimborg, ordförande, Ann-Sofie Nelstrand, Erik Jonsson, Birgitta Lindén, Bengt A Gustavsson, Christina Meltin Westerlund, Helena Nordvall, Kristina Sandström, Hans G Erikson, Karin Söder, Anders Åkerlund, Roland Johansson, Marianne Kronbäck, Britt Louise Agrell och Britta Broman.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mary Österström, Marie Nielsén, Christer Björk, Kerstin Bodell, Bo Lindell, Kekke Paulsson, Kerstin Rossipal, Anna Ekström, Stig Domargård, Berit Simonsson och Berth Löndahl.

Biskoparna Antje Jackelén och Carl Axel Aurelius har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag yrkar bifall till motion 2010:63, punkt 2.

Kunskapen om vilka faktorer som skapar levande församlingar är av vitalt intresse för Svenska kyrkan.

Jag anser därför att den kartläggning som föreslås i punkt 2 bör göras, så att goda exempel kan spridas och fler människor komma till tro.

Marianne Kronbäck

Särskild mening 1

Som vår särskilda mening vill undertecknade stödja motion 2010:63, punkt 1 och 2.

Vi ser det som angeläget att

- Missionsuppdraget för Svenska kyrkan tydliggörs som en del av Församlingsinstruktionen genom att ett studiearbete initieras i församlingar såväl som Svenska kyrkan i sin helhet.
- En kartläggning görs för att finna de faktorer som är avgörande för tillväxten i församlingars gudstjänst- och församlingsliv.

Inom Svenska kyrkan finns ett antal församlingar som går mot strömmen och har en positiv utveckling – levande gudstjänster, fler gudstjänstfirare, ökat ansvarstagande och fler som medvetet bekänner sig till kristen tro. Det måste därför vara viktigt att som stöd för arbetet med församlingsinstruktionen utreda vilka gemensamma faktorer som dessa förnyade församlingar eventuellt kan ha gemensamt.

Vi uttalar därför vårt stöd till motion 2010:63, punkt 1 och 2.

Berth Löndahl och Berit Simonsson

Särskild mening 2

Jag vill uttala särskild mening beträffande motion 2010:63, punkt 2.

Kunskapen om vilka faktorer som skapar levande församlingar är av vitalt intresse för Svenska kyrkan.

Jag anser därför att den kartläggning som föreslås i punkt 2 bör göras, så att goda exempel kan spridas och fler människor komma till tro.

Kerstin Rossipal